MAATALOUS

Nyt on tärkeää käyttää kasvunsääteitä oikeaoppisesti.
TUTKIJA HEIKKI JALLI, LUKE

Ahvenamaalainen tahtoo syödä paikallista – ja syö myös

Saaristomaakunnassa lähiruoka ei jää sanahelinäksi. Vanhemmat nostavat metelin, jos lasten koulussa ei suosita tuttujen tuotteita.

TERHI TORIKKA

Bengt Dahlman on ylpeä perheyrityksen käsityönä tehtävistä tuotteista.

Bolstaholm gård kasvattaa Ahvenanmaan Getassa charolais-karjaa ja myy kaiken lihan suoraan tilalta.

Bolstaholm gårdin makkarat ovat suosittuja.

GETA, MAARIANHAMINA

Dahlmansin teurastamon hallintopäällikkö **Bengt Dahlman** hymyilee vierailijoille ahvenanmaalaiseen tapaan leveästi.

Hänellä on siihen hyvä syy. Sukuyritystä on mukava esitellä, koska sillä menee hyvin.

Saaristomaakunnan ainoan teurastamon lihalla ja jalosteilla on kova kysyntä. Tuotannosta yli 80 prosenttia kulutetaan Ahvenanmaalla.

Paikallisiin kauppoihin menee 40 prosenttia tuotannosta. Julkiselle sektorille, kouluihin ja vanhainkoteihin, myydään 14 prosenttia.

”Lähiruuan suosiminen on todella iso juttu. Hinta ei ole tärkeintä, vaan ihmiset haluavat käyttää tuttujen tuottajien hyviä tuotteita. Jos koulussa käytetään muualta tuotua, vanhemmat nostavat metelin”, Dahlmansin markkinointivastaava **Teppo Kytömäki** kertoo.

Dahlmansilla teurastetaan vuosittain noin 700 000 kiloa lihaa. Suosituin tuote on wienermakkara.

Liika laajentuminen epäilyttää

Ahvenanmaan ulkopuolella Dahlmansin makkaroita saa ainakin toistaiseksi vain Turun Kauppahallista ja muutamasta paikasta Ruotsissa.

Muuten mantereelle myydään ruhoja. Helsinkiläinen tukku Reinin liha ostaa ison osan Dahlmansin teurastamista lampaista.

”Tuotteita on kyselty mantereen kauppaketjuihin, mutta emme oikein tiedä. Ei pidä kasvaa liikaa, ettei menetetä omaa juttua. Tämä on käsityötä ja tilat kävisivät ahtaiksi, jos tuotanto kasvaisi paljon”, Bengt Dahlman pohtii.

Nykyisellään kysyntä ja markkinat ovat vakaat. Yhtiö työllistää 36 henkeä.

Rahtiteurastus ja suoramyynti suosiossa

Paikallisen suosio näkyy Dahlmansilla myös rahtiteurastusten määrässä.

Karjatilat myyvät paljon lihaa suoraan asiakkaille. Niin tekee myös Getassa sijaitseva Bolstaholmin kartano.

Oman 50-päisen charolais-karjan teuraiden lisäksi tila ostaa ruhoja suoramyyntiin muutamalta muulta samantyyppiseltä tilalta.

”Moni ostaa pakastimeen ison erän, jolloin lihaa ei tarvitse osaa kaupasta jatkuvasti”, isäntä **Henrik Sundberg** kertoo.

Resepti annetaan lihapaketin mukana

Lihan mukaan annetaan aina resepti, jotta asiakas osaa valmistaa sen.

Vuosien varrella emännän reseptejä on kerääntynyt jo keittokirjan verran.

Lihan seuraksi on kehitetty myös sopivia yrttimausteseoksia sekä marinadeja. Lisäksi tila teettää maukkaita makkaroita.

Makkaroita on kysytty myös kauppoihin. ”Kun pyyntö tulee kaupalta, voimme määrätä hinnan”, **Ann Sundberg** kertoo.

Kaiken toiminnan pohjana on avoimuus.

Tilan väki kertoo mielellään, miten Henrikin isoisä palasi 1920-luvulla Amerikasta ja osti tilan säästöillään. Sitä edeltävältä ajalta tunnetaan värikästä historiaa.

Nykypäivän tarinaa asiakkaat saavat kokea itse. Tilalla järjestetään karjan laitumelle lasku -tapahtuma keväisin ja sadonkorjuujuhla syksyisin.

”Ne ovat tärkeitä, niillä vahvistetaan tilan tavaramerkkiä ja tutustutetaan asiakkaita uusiin tuotteisiin”, emäntä sanoo.

Tilalla on omistajien lisäksi yksi työntekijä.

”Tällä ei rikastu, mutta ei myös laiskistu. Elämän laatu on hyvä ja päivät vaihtelevia.”

TERHI TORIKKA

Myös ei-puiset maneesit tukien piiriin

Maa- ja metsätalousministeriö on uusinut tuettavien hevostalousrakennusten rakentamista koskevaa asetustaan.

Merkittävin muutos on, että myös muusta materiaalista kuin puusta tehtävät maneesit tulivat tukikelpoisiksi.

Edellisessä asetuksessa tukikelpoisuuden ehto oli, että maneesien uudisrakennuksen runko- ja julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta, ellei erityisen painavaa syytä muuhun materiaalikäyttöön ole. Muutos lisää materiaalien välistä kilpailua maneesirakentamisessa.

MMM:ssä ennakoidaan puun kuitenkin säilyvän pääasiallisena julkisivumateriaalina.

Hevostallien lantavaraston tilavuus- ja tekniset vaatimukset on MMM:n asetuksessa korvattu viittauksilla juuri voimaan tulleeseen nitraattiasetukseen. Nitraattiasetus nostaa selvästi lantaloiden vähimmäiskokoa. Asetus tulee voimaan kesäkuun alussa.

TERHI TORIKKA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä		
Agrimarket	161	⇆
Avena	158–160	⇆
Fazer 1)	155–157	⇆
Helsingin Mylly 2)	165	↓
Helsingin Mylly 3)	140	⇆
Kesko	149–158	⇆
Kinnusen Mylly	165	⇆
Myllyn Paras	158	↓
Raisioagro	158	⇆
Viking Malt (mallas)	161	⇆
Luomuvehnä		
Agrimarket	210	⇆
Fazer (valk. väh. 12 %)	235–240	⇆
Rehuvehnä		
Agrimarket	130–136	↓
A-Rehu	128–135	⇆
Avena	130–138	↓
Kesko	122–136	⇆
Kinnusen Mylly	115	⇆
Raisioagro	129–140	⇆
Satarehu	140	↑
Luomurehuvehnä		
Agrimarket	140–158	⇆
Raisioagro	170	⇆
Rehuohra		
Agrimarket	129–135	⇆
Altia	135	⇆
A-Rehu	123–128	⇆
Avena	119–131	⇆
Kesko	114–131	⇆
Kinnusen Mylly	130	⇆
Raisioagro	131–135	⇆
Mallasohra		
Agrimarket	145–148	↓
Raisioagro	148	⇆
Viking Malt (mallas & ents.)	148	⇆
Luomumallasohra		
Agrimarket	200	⇆
Elintarvikeohra		
Viking Malt	138	⇆
Luomurehuohra		
Agrimarket	155	⇆
Rehukaura		
Agrimarket	125–129	↑
–vienti, myllykaura	127–129	⇆
A-Rehu	112–122	⇆
Avena (elintarvikek.)	110–124	⇆
Kesko (vienti)	121–129	⇆
Kinnusen Mylly	125	⇆
Raisioagro	95–100	⇆
Satarehu	121	↑
Suurimokaura		
Fazer	129–132	⇆
Helsingin Mylly	135	⇆
Myllyn Paras	134	↓
Raisioagro	131	⇆
Luomukaura		
Agrimarket	220	⇆
Fazer (suurimo)	246–250	⇆
Helsingin Mylly (suurimo)	225–240	⇆
Polar bio oats	230	⇆
Luomurehukaura		
Agrimarket	132–155	⇆
Kinnusen Mylly	180	⇆
Ruis		
Agrimarket	175	↓
Avena	179	⇆
Fazer 2)	176–178	⇆
Kinnusen Mylly 3)	185	⇆
Myllyn Paras	180	⇆
Raisioagro	177	⇆
Luomuruis		
Agrimarket	298	⇆
Fazer	304–309	⇆
Kevätrypsi ja -rapsi		
Avena	345–365	⇆
Luomurypsi		
Agrimarket	500–550	⇆
Härkäpapu		
Agrimarket	200	⇆
Raisioagro	210	⇆
Luomuhärkäpapu		
Agrimarket	280	⇆
Raisioagro	310–320	⇆
Luomurehuherne		
Agrimarket	302–320	⇆
Luomuruokaherne		
Agrimarket	360	⇆
Luomuspeltti		
Birkkalan tila	600	⇆

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ⇆ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180. 2) Valkuainen vähintään 12,8 tai yli, sako vähintään 220. 3) Valkuainen 11–12,5, sako vähintään 220.

Hintatiedot ostajilta

Sade ja kuivuus nostivat vehnää

Vehnän hinta oli viime viikolla nousussa viljapörsseissä suuria tuottajamaita koskevien säähuolien takia. Pariisissa syyskuun vehnänoteeraus pysytteli lähes koko viikon yli 180 eurossa tonnilta.

Yhdysvaltoihin ennustetaan seuraavaksi viikoksi rankkoja sateita, jotka voivat vahingoittaa syysvehnäkasvustoja ja lisätä tautiriskiä.

Sen sijaan Kanadassa ja Venäjällä ei ole sateesta tietoakaan ja kuivuus uhkaa kasvustoja.

Ukrainassa kasvustojen kerrotaan olevan hyvässä kunnossa ja vehnän satoennusteita on nostettu, mutta aivan viime vuoden satomääriin ei uskota päästävän. Sadon puolesta Ukraina pysyy merkittävänä vehnänviejänä, mutta poliittinen tilanne voi vaikuttaa kauppaan.

Venäjä poisti toukokuun puolivälissä helmikuussa asettamansa vehnän vientimaksun eli maa on nyt jälleen mukana vientikilpailussa.

Venäjän on kuitenkin kerrottu asettavan maksun takaisin heinäkuussa. Todennäköisesti uusi maksu on matala, ja maasta vietäisiin sen jälkeenkin vehnää esimerkiksi Pohjois-Afrikkaan. Se voi syödä EU-maiden vientimahdollisuuksia.

Kotimaan hinnoissa ei näy toukotöiden myöhästyminen tai pörssihintojen nousu. Muutoksia oheisessa taulukossa on viime viikkoon verrattuna 10, joista seitsemän alas ja kolme ylös.

TUURE KIVIRANTA

Syysruis lähtenyt kasvuun rivakasti

Syysrukiin oraat lähtivät viileän kevään vuoksi kasvuun myöhässä, mutta sateet ovat saaneet syysviljojen kasvun vauhtiin.

”Nyt on tärkeää käyttää kasvunsääteitä oikeaoppisesti”, muistuttaa tutkija **Heikki Jalli** Luonnonvarakeskuksesta (Luke).

Ruiskasvustot selvisivät myös vähäisin vaurioin talvesta.

Lauhan talven jäljiltä talvituhoja on varsin vähän ja kasvustojen kunto on hyvä suurimmassa osassa maata, kertoo palveluryhmäpäällikkö **Sari Peltonen** Pro Agria -keskusten liitosta.

Odotuksissa on ensi kerran vuosiin kotimaisen kulutuksen tarpeisiin riittävä sato.

Osaltaan sato-odotukset perustuvat ennätystä hipovaan viljelyalaan. Ruista kylvettiin viime syksynä lähes 37 000 hehtaarille.

Jos koko alalta korjataan keskimääräinen 3 180 kilon hehtaarisato, se riittää täyttämään vuosittaisen 100 000 tonnin kulutuksen, kerrotaan Pro Ruis -yhdistyksestä..

Laskelmat osoittavat: ruis kannattaa

Ruis oli viime vuonna taloudellisesti tuottoisin viljelykasvi. Pro Agrian viljelyn kehittämisryhmät ovat laskeneet viljelykasvien viime vuoden tulokset tuotantokustannuslaskelmien perusteella.

Peltosen mukaan rukiin viljelyn kannattavuus edellyttää, että viljelijä satsaa hyvään kasvustoon, sato on valtakunnan keskitasoa korkeampi eli noin 4 000 kiloa hehtaarilta ja sopimushinta on korkea.

Kannattavuutta voi parantaa tuotantopanosten optimoinnin lisäksi myös lajikevalinnalla ja keskittämällä viljely hyväkuntoisille pelloille.

Peltosen mukaan rukiin viljelyn laajuuteen ja kannattavuuteen vaikuttavat merkittävästi myös kylvöolosuhteet. Kahtena viimeisimpänä syksynä olosuhteet ovat olleet hyvät ja ruista on saatu edeltäviä vuosia paremmin kylvöön. Lisäksi hinta on ollut tasolla, joka motivoi rukiin viljelyyn.

JUHANI REKU

MARKKU VUORIKARI

Jos kasvukausi jatkuu rukiille otollisena, tänä vuonna ruisleipä pystytään tekemään kokonaan kotimaisesta rukiista.

Väri voi suojata kasvia tuholaisilta

Kemiallista torjuntaa voidaan ehkä jatkossa vähentää valitsemalla viljelykasveja, joiden väri suojaa niitä kasvintuhoojilta.

”Kasvin värillä on todettu olevan merkitystä kasvien selviytymisessä”, sanoo tarkastaja **Kim Tilli** Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kasvinterveysyksiköstä.

Hän selvitti värin vaikutusta osana Helsingin yliopiston maa- ja metsätaloustieteelliseen tiedekuntaan tekemäänsä pro gradu -tutkielmaa.

Tillin mukaan hyönteiset karttavat punaisia kasveja, koska punalehtiset tai muuten hyvin tummat lajikkeet ilmeisesti sisältävät hyönteisille vahingollisia aineita.

”Lajikkeissa saattaa olla valmiiksi sisäänrakennettuna kasvin oma luonnollinen hyönteistorjunta, eikä kemiallista torjuntaa ehkä enää tarvitakaan”, hän toteaa.

Vaaleilla kasveilla voidaan houkutella hyönteisiä pois varsinaisista satokasveista ja torjua hyönteiset houkutuskasvustoissa.

> Hyönteiset karttavat punaisia kasveja. Punalehtiset lajikkeet ilmeisesti sisältävät hyönteisille vahingollisia aineita.

Tilli havaitsi, että vaalea lajike kasvatti painavimman kaaliperhosen toukan, vihreä hieman kevyemmän ja punainen selvästi kevyimmän. Heikosti kehittyvän toukan elin- ja lisääntymismahdollisuudet heikkenevät, hän toteaa.

Syöntituhojen lisäksi hyönteiset siirtävät kasveihin haitallisia viruksia, bakteereita ja tautia aiheuttavia sieniä.

SATU LEHTONEN

Farmari-lehden jättipainos 100 000 kpl!

Farmari-lehti
pe 26.6.2015

KMT 2014

Leikattu tabloid-kokoinen **Farmari-lehti** käsittelee laajasti **2.-4. 7. Joensuussa järjestettävää Farmari 2015 -näyttelyä.** Farmari-lehden sisällöstä vastaavat Maaseudun Tulevaisuuden ammattitaitoiset toimittajat.

Laadukkaitten juttujen lisäksi lehdestä löytyvät tapahtuman näytteilleasettajat, kartat, uutuudet sekä muu lukijoita ja näyttelyvieraita kiinnostava näyttelyinfo.

Farmari-lehden painos- ja jakelumäärä on ruhtinaalliset 100 000 kappaletta, joista 20 000 jaetaan Joensuun seudun metsän-omistajille Maaseudun Tulevaisuuden liitteenä **perjantaina 26. kesäkuuta.**

Maaseudun Tulevaisuuden peruspainoksen mitattu lukijamäärä on 336 000, jota alueel-linen lisäjakelu kasvattaa vielä tuntuvasti. **Lehti on jaossa myös Farmari-näyttelyssä.**

ILMOITUSKOOT	HINNAT/4-väri
1/1 sivu (236 x 310 mm)	5 960 €
1/2 sivu (236 x 150 mm)	3 280 €
Taka-, 2- ja 3-kansi (236 x 310 mm)	6 820 €
2/1 sivu (496 x 310 mm)	11 450 €

MUUT KOOT	MV	4-väri
pmm	2,90 €	4,50 €

PALSTALEVEYDET:
1 palsta 44 mm
2 palstaa 92 mm
3 palstaa 140 mm
4 palstaa 188 mm
5 palstaa 236 mm

Varauspäivä 5.6., aineistopäivä 10.6.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Varaukset: Maaseudun Tulevaisuuden ilmoitusmyynti p. 020 413 2321 tai sähköpostilla ilmoitus@maaseuduntulevaisuus.fi